

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Štěpána Výborného a soudců Karly Cháberové a Jana Kratochvíla ve věci

žalobce: a) A. D., narozený X

zastoupený zákonným zástupcem O. D.
bytem tamtéž

b) O. D., narozený X

proti
žalovanému:

Magistrát hlavního města Prahy
sídlem Mariánské náměstí 2/2, Praha 1
zastoupený advokátem JUDr. Janem Nemanským
sídlem Těšnov 1/1059, Praha 1

za účasti: N. D.

zastoupena advokátkou Mgr. Šárkou Polanskou
sídlem Plzeňská 4, Praha 5

v řízení o žalobě proti rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 10. 2019, sp. zn. S-MHMP 1881245/2019, a ze dne 8. 10. 2019, sp. zn. S-MHMP 1975952/2019,

takto:

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

- I. Žaloba žalobce O. D. se odmítá.
- II. Žaloba žalobce A. D. se zamítá.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobci O. D. se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 6 000 Kč z účtu Městského soudu v Praze, a to do jednoho měsíce od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a průběh řízení před správním orgánem

1. Žalobce a) jako nezletilý (dále jen „nezletilý“ či „nezletilý žalobce“) a žalobce b) jako otec a zákonný zástupce nezletilého žalobce (dále též „otec“ či „otec nezletilého“) se podanou žalobou domáhají přezkoumání v záhlaví uvedených rozhodnutí vydaných v souvislosti s nástupem nezletilého žalobce k základnímu vzdělávání.
2. Z obsahu správního spisu zjistil soud následující, pro věc podstatné skutečnosti.
3. Nezletilý žalobce je synem žalobce b) a osoby zúčastněné na řízení (dále též jako „matka“ či „matka nezletilého“) a je svěřen do střídavé péče obou rodičů.
4. Matka nezletilého jako jeho zákonná zástupkyně podala dne 25. 3. 2019 žádost o odklad povinné školní docházky pro nezletilého o jeden školní rok. K žádosti doložila požadované dokumenty podle § 37 odst. 1 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „školský zákon“).
5. Otec nezletilého naopak dne 3. 4. 2019 podal žádost o přijetí nezletilého k základnímu vzdělávání od školního roku 2019/2020.
6. Správní řízení ve věci žádosti o odklad povinné školní docházky bylo základní školou V. (dále jen „základní škola“ či „správní orgán I. stupně“) usnesením ze dne 10. 4. 2019, č. j. 185/O/19, přerušeno z důvodu neshody zákonných zástupců. Správní řízení ve věci žádosti o přijetí nezletilého k základnímu vzdělávání bylo usnesením základní školy ze dne 10. 4. 2019, č. j. 186/Z/19, také přerušeno (proti tomuto usnesení neúspěšně brojil otec nezletilého odvoláním). V obou usneseních byli rodiče nezletilého vyzváni k dohodě nebo nahrazení souhlasu druhého z rodičů soudem, a to nejpozději do 30. 8. 2019.
7. Protože se rodiče neshodli na povinné školní docházce pro nezletilého, podal otec u Obvodního soudu pro Prahu 9 návrh na nahrazení souhlasu matky s nástupem nezletilého do základní školy. Zároveň podal i návrh na vydání předběžného opatření, který byl dne 6. 5. 2019 zamítnut.
8. Dne 22. 8. 2019 podala matka návrh na nahrazení souhlasu otce s odkladem povinné školní docházky. Také ona podala návrh na vydání předběžného opatření, který byl odmítnut pro nesložení zákonem stanovené jistoty.
9. Rozhodnutím ze dne 28. 8. 2019, č. j. 271/O/19, ředitel základní školy rozhodl o povolení odkladu povinné školní docházky nezletilému podle § 37 školského zákona o jeden školní rok. V odůvodnění uvedl, že bylo rozhodnuto v zájmu dítěte na základě předložených zpráv pedagogicko - psychologické poradny a klinického psychologa, ve

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

kterých byl odklad povinné školní docházky doporučován. Součástí tohoto rozhodnutí je výslovné vzdání se práva na odvolání podepsané matkou nezletilého.

10. Zároveň základní škola usnesením ze dne 30. 8. 2019, č. j. 276/Z/19, zastavila dle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu řízení ve věci žádosti o přijetí nezletilého k povinné školní docházce od školního roku 2019/2020, neboť tím, že bylo rozhodnuto o odkladu povinné školní docházky, se žádost stala zjevně bezpředmětnou. Základní škola dodala, že za situace, kdy před začátkem školního roku nebyla odstraněna neshoda zákonných zástupců, resp. nebylo doloženo rozhodnutí soudu, vzala škola v úvahu při svém rozhodování odborné posudky a zájem dítěte.
11. Proti oběma těmto rozhodnutím podal otec a nezletilý v zastoupení otcem odvolání. Zároveň otec podal opakovaný návrh na vydání předběžného opatření, na základě kterého by soud nahradil souhlas matky s přihlášením nezletilého k povinnému základnímu vzdělávání. Tento návrh byl soudem zamítnut a toto rozhodnutí bylo potvrzeno též soudem vyšší instance usnesením ze dne 19. 9. 2019.
12. Dne 17. 9. 2019 se uskutečnilo kontrolní psychologické vyšetření nezletilého v Pedagogicko - psychologické poradně pro Prahu 3 a 9 pro dodatečné posouzení jeho školní zralosti a připravenosti. Ze závěru zprávy vyplývá, že není vhodný dodatečný nástup nezletilého do první třídy základní školy.
13. Napadeným rozhodnutím ze dne 7. 10. 2019, č. j. MHMP 1975952/2019, sp. zn. S-MHMP 1881245/2019, žalovaný zamítl jako nepřipustné odvolání proti rozhodnutí o povolení odkladu povinné školní docházky podle § 92 odst. 1 správního řádu. V odůvodnění uvedl, že nezletilý se nejprve v zastoupení matky vzdal odvolání proti napadenému rozhodnutí, aby následně odvolání podal v zastoupení otcem. Jelikož přitom byl jediným účastníkem řízení nezletilý, který se práva na odvolání vzdal, nabylo napadené rozhodnutí právní moci dne 28. 8. 2019 a následné podání odvolání bylo vyloučeno. Proto je odvolání nezletilého podané v zastoupení otcem nepřipustné.
14. Žalovaný dále zkoumal, zda ve věci nejsou dány důvody pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení. K tomu podotkl, že účastníkem řízení je pouze dítě a nikoli jeho rodiče, takže rozhodnutím nemůže být dotčeno žádné jejich veřejné subjektivní právo. Dále poukázal na závěry soudů (především odvolacího soudu ze dne 19. 9. 2019), které zamítly návrhy otce na vydání předběžného opatření o nahrazení souhlasu matky s přihlášením nezletilého k povinnému základnímu vzdělávání. Přihlédl také k závěrům odborných posouzení, které doporučovaly odklad povinné školní docházky nezletilého. Zohlednil také fakt, že rozhodoval již v průběhu října, kdy jsou již založeny sociální vazby dětí v první třídě. Závěrem upozornil, že není jeho úkolem řešit neshody rodičů.
15. Napadeným rozhodnutím ze dne 8. 10. 2019, č. j. MHMP 1990333/2019, sp. zn. S-MHMP 1975952/2019, žalovaný zamítl odvolání proti usnesení základní školy o zastavení řízení ve věci žádosti o přijetí nezletilého k základnímu vzdělávání podle § 90 odst. 5 správního řádu, a toto usnesení potvrdil. Odůvodnění tohoto rozhodnutí bylo argumentačně totožné jako výše uvedené rozhodnutí o prvním odvolání žalobců.
16. Rozsudkem Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 21. 11. 2019, č. j. 6 P 198/2019-701, 42 P a Nc 198, 199, 200/2019, bylo ve výroku V. rozhodnuto o nahrazení souhlasu otce s odkladem povinné školní docházky nezletilého a ve výroku VI. bylo rozhodnuto tak, že se návrh otce na nahrazení souhlasu matky s nástupem nezletilého do 1. třídy základní školy,

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

tj. k plnění povinné školní docházky včetně vyslovení předběžné vykonatelnosti rozsudku, zamítá.

II. Obsah žaloby

17. Žalobci považují napadená rozhodnutí za nezákonná.
18. Dle žalobců základní škola vůbec nebyla oprávněna vydat rozhodnutí ve věci žádosti o povolení odkladu povinné školní docházky, protože nebylo zřejmé, zda se nezletilý domáhá odkladu nebo přijetí k povinnému školnímu vzdělávání. Žádost tedy trpěla neodstraněnou vadou.
19. Dle žalobců si škola nemohla vytvořit vlastní úsudek v situaci, kdy si byla vědoma probíhajícího soudního řízení o této otázce (§ 57 správního řádu). A správní orgán nebyl ani kompetentní hodnotit jakékoliv důkazy neboť tím by zasáhl do kompetence soudu, který je jediný oprávněn rozhodnout (§ 877 občanského zákoníku).
20. S odkazem na nálezný Ústavního soudu sp. zn. IV. ÚS 3749/17 žalobci konstatují, že správní orgán neměl zákonný podklad pro rozhodnutí, tj. nahrazení souhlasu otce s odkladem. Navíc matka nezletilého neodstranila k datu 28. 8. 2019 vadu žádosti spočívající v nedodání souhlasného stanoviska otce ani nahrazení jeho souhlasu rozhodnutím soudu, takže řízení mělo být zastaveno.
21. Správní orgány porušily také § 65 odst. 2 správního řádu, neboť neodpadly důvody přerušení ani neuplynula lhůta pro doplnění žádosti o odklad.
22. Žalobci dále uvádějí, že matka nezletilého nebyla aktivně legitimovaná ke vzdání se odvolání proti rozhodnutí o povolení odkladu povinné školní docházky. Pouze nezletilý je účastníkem řízení, tedy pouze nezletilý je oprávněn se vzdát odvolání. Navíc vzdání se odvolání proti rozhodnutí o povolení odkladu povinné školní docházky je záležitost pro dítě významná se zřetelem k jeho zájmům takže v tomto právním jednání jsou rodiče povinni jednat v souhlasu, a pokud takové souhlasné stanovisko není, musí rozhodnout soud. A škola nemohla být v dobré víře, že matka jedná v souhlasném stanovisku s druhým zákonným zástupcem ve věci vzdání se odvolání proti rozhodnutí o povolení odkladu povinné školní docházky. Správní orgány tudíž neměly umožnit jednomu ze zákonných zástupců vzdát se odvolání a tím nastolit právní moc rozhodnutí.
23. Rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti k přijetí nezletilého k povinné školní docházce pak vycházelo z nezákonného rozhodnutí ve věci žádosti o odklad povinné školní docházky, takže nemůže obstát už jen aplikací zásady ex iniuria ius non oritur. Navíc se jednalo o účelový postup správního orgánu, neboť pokud by poskytl nezletilému možnost odvolání v zastoupení zákonným zástupcem – otcem, mělo by takové odvolání odkladný účinek a nezletilý by do školy nastoupil do rozhodnutí o odvolání nebo do vydání vykonatelného soudního rozhodnutí.

III. Vyjádření žalovaného

24. Žalovaný ve vyjádření k žalobě uvádí, že žalobci přenáší na správní orgány odpovědnost za neschopnost rodičů dohodnout se v zájmu jejich dítěte na tom, co je pro něj nejlepší s ohledem na jeho aktuální schopnosti, možnosti a studijní předpoklady. V žádném právním předpisu přitom není stanoveno, jak má ředitel školy postupovat v případě, když jsou řízení rodičů přerušena a do stanovené doby nejsou předložena podkladová rozhodnutí.

25. Žalovaný tvrdí, že ředitel základní školy jednal zcela správně a v souladu se zájmem nezletilého žalobce, který je flagrantně opomíjen jeho rodiči, pakliže tito, jakožto zákonní zástupci, nejsou schopni se na jeho nejlepším zájmu dohodnout. Ředitel školy si tak s ohledem na svou dlouhodobou pedagogickou praxi uměl zřejmě lépe nežli rodiče vyhodnotit, co by pro nezletilého (s ohledem na obsah jednotlivých odborných vyjádření) znamenalo do školy nastoupit. Jednal tak plně v souladu s nejlepším zájmem nezletilého žalobce. Fakt, že některému ze zákonných zástupců nebude takové rozhodnutí vyhovovat, nic nemění na skutečnosti, že oni sami v zastoupení nezletilého o jeho vydání požádali. A jiná situace by nenastala ani v případě soudního rozhodnutí, protože i zde by příslušný verdikt neuspokojil oba rodiče stejnou měrou.
26. Argument žalobce, že se odvolání vzdala matka, nikoliv nezletilý zastoupený matkou, není dle žalovaného přiléhavý, když se jedná o přepjatý formalismus, který na věci nic nemění.

IV. Vyjádření osoby zúčastněné na řízení

27. Osoba zúčastněná na řízení ve svém vyjádření uvedla, že všichni odborníci, kteří se vyjadřovali ke stavu a zralosti nezletilého žalobce k nástupu povinné školní docházky, se shodli na tom, že není pro nástup povinné školní docházky zralý a je namístě její odklad.
28. Dle matky nezletilého nedošlo k pochybení ze strany správního orgánu, pokud bylo již dne 28. 8. 2019 vydáno rozhodnutí o odkladu povinné školní docházky. S ohledem na začátek školního roku a s ohledem na skutečnost, že do této doby rodiče nezletilého nedošli ke shodě v otázce jeho dalšího vzdělání a ani nebylo do té doby pravomocně (dokonce ani nepravomocně) rozhodnuto příslušným soudem o nahrazení projevu vůle druhého rodiče, nebylo možné postupovat jiným způsobem než tak, že bude o návrzích obou rodičů rozhodnuto, aby bylo postaveno na jisto, jak bude ve školním roce 2019/2020 nezletilý vzděláván. Neobstojí tak argument žalobců, že si správní orgán nemohl o této otázce vytvořit vlastní úsudek. Naopak škola posuzovala nejlepší zájem dítěte a v souladu s ním (a se závěry odborných stanovisek) rozhodla.

V. Replika žalobců

29. Žalobci v replice na vyjádření žalovaného zopakovali, že správní orgány svévolně zasáhly do kompetencí soudů, kdy dle jejich názoru soudy očekávaly, že nezletilý k povinné školní docházce nastoupí.
30. Žalobci znovu uvádí, že ze žádosti nebylo zřejmé, čeho se nezletilý domáhá, pročez mělo být řízení zastaveno. Stejně tak nemohlo být rozhodnuto před uplynutím lhůty pro přerušování řízení.
31. Žalobci konstatují, že odborná vyjádření dodaná matkou zpochybňoval otec nezletilého v řízení před soudy, přičemž správní orgány neměly věc hodnotit. Ve správním řízení pak byla porušena jejich procesní práva.
32. Žalobci poukazují na § 36 odst. 3 školského zákona, z něhož dovozují, že při neshodě rodičů má nezletilý nastoupit do spádové školy.
33. Otec žalobce naprosto odmítá, že by nectil nejlepší zájem dítěte a opět zdůrazňuje, že k řešení sporných otázek je oprávněn soud a nikoli správní orgány.
34. Závěrem žalobci namítají, že byla porušena participační práva nezletilého.

VI. Další podání účastníků řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

35. V reakci na repliku žalobců žalovaný uvedl, že hodnocení zájmů dítěte nenáleží pouze soudům ale také správním orgánům. Pokud ke dni začátku školního roku neexistovalo rozhodnutí soudů, musel ředitel školy při rozhodování vycházet z jemu dostupných podkladů. Dále se žalovaný podivil nad tím, že otec žalobce nechal repliku podepsat nezletilým žalobcem, ačkoli ten mu zjevně nemohl porozumět.
36. Žalobci ve své triplice zdůraznili, že „zájem dítěte“ nemůže obhájit svévoli správního orgánu. Nezletilý mohl nastoupit povinnou školní docházku, přičemž pokud by studium nezvládal, mohlo být následně rozhodnuto o odkladu školní docházky.

VII. Posouzení žaloby Městským soudem v Praze

37. Soud o věci rozhodl bez nařízení ústního jednání postupem podle § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), neboť účastníci takový postup soudu akceptovali.
38. Soud dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal žalobou napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které předcházelo jeho vydání, v rozsahu žalobou tvrzených bodů nezákonnosti, kterými je vázán, podle skutkového a právního stavu ke dni vydání žalobou napadeného rozhodnutí, a dospěl k závěru, že žaloba je nedůvodná.

A) Aktivní legitimace jednotlivých žalobců k podání žaloby

39. Soud se nejprve zabýval projednatelností žaloby s ohledem na postavení jednotlivých žalobců v předmětném řízení.
40. Podle § 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „soudní řád správní“) kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak“.
41. Podle § 46 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže návrh byl podán osobou k tomu zjevně neoprávněnou.
42. Podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu účastníky řízení jsou v řízení o žádosti žadatel a další dotčené osoby, na které se pro společenství práv nebo povinností s žadatelem musí vztahovat rozhodnutí správního orgánu.
43. Podle § 27 odst. 2 téhož zákona účastníky jsou též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech.
44. Podle § 21 odst. 1 písm. a) školského zákona žáci a studenti mají právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona.
45. Podle § 21 odst. 2 téhož zákona práva uvedená v odstavci 1 s výjimkou písmen a) a d) mají také zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků.
46. V nyní řešeném případě podal žalobu proti napadeným rozhodnutím jak nezletilý žalobce, o jehož povinné školní docházce, resp. o jejím odkladu žalovaný rozhodoval, tak jeho otec jako zákonný zástupce. Před meritorním posouzením žaloby se proto soud zabýval otázkou, zda oběma žalobcům svědčí aktivní legitimace k podání žaloby, jinak řečeno, zda

bylo oběma z nich napadeným rozhodnutím zasaženo do veřejných subjektivních práv ve smyslu § 65 odst. 1 soudního řádu správního.

47. K této otázce Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 281/2015-32, judikoval, že s ohledem na znění § 21 odst. 1 a 2 školského zákona „*právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich zákonným zástupcům (rodičům)*. Stěžovatel, proto nemohl být účastníkem řízení o přijetí své dcery do základní školy podle § 27 odst. 1 písm. a) správního řádu, jak namítal v žalobě, neboť není a nemůže být dotčenou osobou, na níž by se s ohledem na společenství práv nebo povinností s žadatelem (jeho nezletilou dcerou) vztahovalo rozhodnutí správního orgánu. Stěžovatel nemohl být účastníkem řízení ani podle § 27 odst. 2 správního řádu, jak namítal v kasační stížnosti. Není totiž splněna podmínka přímého a bezprostředního dotčení jeho práv či povinností v oblasti veřejného práva. V posuzované věci se totiž jedná o právo na vzdělávání a školské služby pouze nezl. dcery stěžovatele, stěžovateli tudíž v posuzované věci nesvědčí veřejné subjektivní právo na vzdělávání a školské služby a toto jeho právo proto nemohlo být ani jakkoliv dotčeno. Stěžovatel tudíž v posuzované věci nebyl účastníkem řízení podle § 27 odst. 1 písm. a) ani podle § 27 odst. 2 správního řádu. I podle ustálené judikatury nepostačuje k založení postavení účastníka podle § 27 odst. 2 správního řádu ani to, že výsledek správního řízení se určitým způsobem zprostředkovaně může projevit v soukromoprávních vztazích určité osoby, resp. v jejích majetkových poměrech (srov. přiměřeně rozsudek rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 11. 2008, č. j. 6 As 12/2007 – 140, č. 1785/2009 Sb. NSS, rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2009, č. j. 8 As 21/2008 – 189, č. 2251/2011 Sb. NSS, a ze dne 20. 8. 2014, č. j. 4 Ads 94/2013 – 93). (...) V tomto smyslu se v právní sféře stěžovatele neprojevuje rozhodnutí o přijetí dítěte do základní školy kvalitativně jiným způsobem než jakékoli jiné rozhodnutí týkající se nezletilého dítěte. Nelze však účastenství ve správním řízení ve smyslu § 27 odst. 2 správního řádu rozšiřovat takovým způsobem, že v kterémkoli řízení týkajícím se dítěte by (oba) rodiče byli samostatnými účastníky“. K obdobnému závěru dospěl Nejvyšší správní soud taktéž v rozsudcích ze dne 31. 3. 2016, č. j. 4 As 280/2015-36, nebo ze dne 21. 4. 2016, č. j. 5 As 253/2015-36.
48. Je tedy zřejmé, že o otázce dotčení práv zákonného zástupce nezletilce v řízeních, jehož předmětem je rozhodování o účasti dítěte na určité formě vzdělávání, existuje ustálená judikatura Nejvyššího správního soudu, od níž zdejší soud neshledal žádný důvod se odchýlit. Platí tedy, že otec jako zákonný zástupce nezletilého nebyl napadenými rozhodnutími zkrácen na svých veřejných subjektivních právech, a proto mu nesvědčí žalobní legitimace dle § 65 odst. 1 soudního řádu správního. Rozhodnutí o přijetí dítěte do základní školy se sice určitým způsobem zprostředkovaně dotýká právní sféry rodičů, neboť jim přijetím dítěte do základní školy vzniká řada povinností (např. hradit úplatu za vzdělávání, zájmové kroužky, či stravování dítěte v základní škole, zajistit docházku dítěte do školy a nepřítomnost dítěte ve škole řádně omluvit), nejedná se však o dotčení práv a povinností rodičů v oblasti veřejnoprávní. Povinnosti rodičů spojené s docházkou dítěte do školy neznamenaají, jak již bylo řečeno, že by rozhodnutí o přijetí dítěte do školy bylo rozhodnutím zasahujícím specificky do jejich subjektivních veřejných práv.
49. Ze shora uvedených důvodů tedy soud shledal, že v případě žalobce – otce nezletilého je dán nedostatek jeho aktivní věcné legitimace k podání žaloby, a proto soud žalobu žalobce

b) nepodrobil věcnému přezkumu, ale odmítl ji v souladu s § 46 odst. 1 písm. c) soudního řádu správního, neboť byla podána osobou zjevně neoprávněnou.

50. Dle § 10 odst. 3, věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, platí, že byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. V řešeném případě žalobce b) zaplatil soudní poplatek za žalobu proti dvěma samostatným rozhodnutím ve výši 6 000 Kč. Soud proto rozhodl o vrácení zaplaceného soudního poplatku v částce 6 000 Kč z podaných návrhů.
51. Dále se tedy soud zabýval předmětnou žalobou pouze ve vztahu k nezletilému žalobci. Zvláště přitom posoudil zákonnost rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky, respektive zamítnutí odvolání proti tomuto rozhodnutí pro nepřípustnost, a rozhodnutí o zastavení řízení o přijetí k základnímu vzdělávání, včetně zamítnutí odvolání proti tomuto rozhodnutí. Před posouzením zákonnosti těchto konkrétních rozhodnutí soud také posoudil otázku, zda vůbec mohly správní orgány rozhodovat, jestliže nedisponovaly rozhodnutím soudu o nahrazení souhlasu druhého z rodičů a zda rozhodnutí ve věci nebránily další překážky procesního charakteru.

B) Pravomoc správních orgánů rozhodnout o odkladu začátku povinné školní docházky

52. Soud předně připomíná, že správní soudnictví poskytuje ochranu veřejným subjektivním právům. Jak již bylo uvedeno výše, rozhodnutí o přijetí nezletilého dítěte do základní školy se týká subjektivního veřejného práva dítěte na vzdělávání a školské služby a nedotýká se žádného subjektivního veřejného práva jeho rodičů (zákonných zástupců). Účelem řízení o přijetí dítěte do základní školy není vybrat pro dítě ideální základní vzdělávání, respektive řešit spory mezi rodiči ohledně toho, jakou základní školu má jejich dítě navštěvovat, případně kdy má k základnímu vzdělání nastoupit.
53. Pokud dojde k situaci, kdy se rodiče neshodnou na tom, v jakém školním roce by mělo dítě nastoupit k povinné školní docházce, jak tomu bylo v posuzované věci, jedná se o spor ve významné záležitosti pro dítě podle § 877 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, o kterém přísluší rozhodovat civilním soudům, nikoli soudům ve správním soudnictví, natož pak správním orgánům. Tím je zároveň zajištěna ochrana práv rodičů při výkonu jejich rodičovské odpovědnosti. Tento závěr ostatně odpovídá i judikatuře civilních soudů, které v případě neshody mezi rodiči ohledně doby nástupu k základnímu vzdělání, respektive v případě, kdy jeden z rodičů požádá o odklad nástupu a druhý o zápis k povinné školní docházce, rozhodují, v jakém školním roce zahájí dítě povinnou školní docházku.
54. Není tedy primárně v pravomoci správních orgánů a ani správních soudů řešit neshody rodičů o tom, kdy má jejich nezletilé dítě zahájit povinnou školní docházku. Soud tudíž přisvědčuje žalobci, že tyto neshody má v prvé řadě posoudit civilní soud, který postupuje podle § 466 až 477 zák. č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů.
55. Zároveň však soud zdůrazňuje, že z obsahu správního spisu i shora rekapitulovaného průběhu dotčeného správního řízení vyplývá, že základní škola jakožto správní orgán I. stupně si byla své omezené pravomoci vědoma. Proto také řízení o návrhu matky na odklad zahájení povinné školní docházky i o návrhu otce směřující opačným směrem již dne 10. 4. 2019 přerušila a vyzvala rodiče k dohodě nebo nahrazení souhlasu druhého

rodičů soudem. Takový postup byl jediný možný, neboť pokud by již v této fázi správní orgán I. stupně bez dalšího rozhodl o jedné z žádostí, překročil by tím meze své pravomoci a bezdůvodně zasáhl do pravomoci civilních soudů vyřešit spor mezi rodiči v záležitosti významné pro dítě.

56. Jiná situace však dle soudu nastala ke dni vydání prvostupňových rozhodnutí, tj. k 28. 8. 2019, resp. k 30. 8. 2019. V tuto dobu totiž bylo nezbytné o žádosti obou rodičů rozhodnout, neboť se přiblížil začátek školního roku a nebylo možno dále vyčkávat s vydáním rozhodnutí. Tento postup byl také v nejlepším zájmu dítěte, neboť pokud by mělo k povinné školní docházce nastoupit, nejevilo by se vhodným, aby rozhodnutí o tomto nástupu bylo vydáno až v průběhu školního roku a nezletilý by se tak musel začleňovat do již vytvořeného třídního a školního kolektivu. A nejlepší zájem musí být předním hlediskem při jakékoli činnosti týkající se dětí, a to včetně správního rozhodování o jeho nástupu k povinné školní docházce, jak vyplývá z čl. 3 odst. 1 Úmluvy o právech dítěte. Proto byla dle soudu dána možnost, aby na základě shromážděných podkladů ředitel základní školy rozhodl buď o odkladu začátku povinné školní docházky, nebo o přijetí nezletilého k základnímu vzdělávání, a to i přesto, že doposud nebylo o předmětné otázce rozhodnuto v řízení před civilním soudem.
57. Soud přitom zdůrazňuje, že správní řád výslovně nezakazuje, aby si správní orgán učinil úsudek o otázce, o níž nepřísluší správnímu orgánu rozhodnout a o které nebylo dosud pravomocně rozhodnuto jiným orgánem. Správní orgán si nemůže učinit úsudek pouze o tom, zda byl spáchán trestný čin, přestupek nebo jiný správní delikt a kdo za něj odpovídá, ani o otázkách osobního stavu (§ 57 odst. 1 písm. c) správního řádu). Do této kategorie nespadá rozhodování civilních soudů v záležitosti významné pro dítě podle § 877 odst. 1 a 2 občanského zákoníku, takže není absolutně zapovězena možnost, aby si o této otázce učinil úsudek sám správní orgán. Obzvláště za situace, kdy jsou dány mimořádné důvody pro to, aby bylo ve správním řízení rozhodnuto, což v daném případě nastalo z důvodu brzkého začátku nového školního roku. Proto byl ředitel základní školy oprávněn vydat prvostupňové rozhodnutí, přestože doposud nebyla věc vyřešena před civilními soudy. Svým postupem sice částečně „riskoval“, neboť v situaci, kdy by civilní soudy věc posoudily opačně, stěží by jeho závěry obstály. Uvedené však nic nemění na jeho pravomoci věc meritorně posoudit s ohledem na výjimečné okolnosti dané věci.
58. Jestliže tedy byl oprávněn ředitel školy rozhodnout o odkladu začátku povinné školní docházky nezletilého žalobce, je nabíledni, že byl též oprávněn posuzovat shromážděné důkazy. Pokud civilní soudy ke dni jeho rozhodování nevydaly rozhodnutí, jimiž by byly vyřešeny sporné otázky, bylo dokonce jeho povinností rozhodnout na základě shromážděných podkladů a tyto náležitě zhodnotit. Nelze přitom tvrdit, že by tím zasahoval do pravomoci civilních soudů, jak tvrdí žalobce, neboť ty nebyly ve svém následném rozhodování nikterak vydaným správním rozhodnutím vázány.
59. Soud také musí korigovat tvrzení žalobce, že by z postupu či rozhodnutí civilních soudů vyplývalo, že očekávají, že nezletilý k povinné školní docházce nastoupí. Žádný takovýto předpoklad nelze z jejich procesního postupu seznat. Pokud by tomu tak bylo, mohl civilní soud vyhovět návrhu otce na vydání předběžného opatření, na základě kterého by byl nahrazen souhlas matky s přihlášením nezletilého k povinné školní docházce. Jestliže tyto návrhy otce na vydání předběžného opatření byly opakovaně zamítnuty, stěží lze z uvedeného dovodit, že se soudy ztotožnily s tvrzeními otce o vhodnosti nástupu

nezletilého k povinné školní docházce. Jiné závěry soud považuje za nikoli relevantní spekulace.

60. S ohledem na výše řečené pak dle soudu neobstojí tvrzení žalobce, že nebyly odstraněny vady žádosti a neodpadly důvody přerušení řízení. Jak již soud uvedl, o předmětné předběžné otázce si mohl správní orgán učinit vlastní úsudek, pročez nebylo možno chybějící nahrazení souhlasu druhého z rodičů považovat za takovou vadu žádosti, pro kterou by nebylo možno v řízení pokračovat a věcně rozhodnout. Navíc z obsahu správního spisu i napadených rozhodnutí vyplývá, že správní orgán I. stupně před vydáním rozhodnutí telefonicky zjišťoval, zdali civilní soudy vydaly rozhodnutí, jímž by nahradily chybějící souhlas druhého z rodičů. Jestliže však zjistil, že toto rozhodnutí doposud nebylo vydáno a do začátku školního roku ani vydáno nebude, postupoval správně, pokud si o věci učinil vlastní úsudek a meritorně o žádosti rozhodl, neboť pouze tak ctil nejlepší zájem dítěte, které jediné bylo účastníkem dotčených správních řízení. Nelze přitom považovat za zásadní vadu řízení, pokud o žádosti rozhodl dva dny před uplynutím nejzazší lhůty, do kdy bylo řízení přerušeno, neboť v té době již věděl, že důvody přerušení řízení do stanovené doby neodpadnou.
61. Soud konečně nemůže přisvědčit žalobci, že nebylo zřejmé, čeho se nezletilý prostřednictvím svých rodičů domáhá. Z jednotlivých podání v předmětné věci vyplývalo, že probíhá názorový střet mezi zákonnými zástupci nezletilého, neboť správní orgán I. stupně posuzoval jak žádost nezletilého žalobce o zápis k základnímu vzdělávání i jeho žádost o odložení začátku povinné školní docházky podanou každým z jeho zákonných zástupců zvlášť. Každá z těchto žádostí však byla posuzována samostatně a předmět každého z těchto řízení byl bez jakýchkoli pochybností určen. Pokud přitom meritorní rozhodnutí ředitel základní školy vydal v řízení o žádosti o odklad začátku povinné školní docházky, nelze tvrdit, že by nebylo zřejmé, čeho se nezletilý v tomto konkrétním řízení domáhal. Předmět tohoto řízení byl dán podanou žádostí, o které bylo rozhodováno, na čemž nic nemění, pokud v obdobné věci (tj. stanovení začátku povinné školní docházky) podal nezletilý prostřednictvím svého druhého zákonného zástupce obsahově opačnou žádost. Soud považuje za podstatné, že ředitel základní školy zvláštní okolnosti tohoto případu neopomenul. V napadeném rozhodnutí výslovně zmínil, že mu je známo negativní stanovisko otce nezletilého k této žádosti, přesto však s ohledem na shromážděné podklady rozhodl o odkladu začátku povinné školní docházky a odůvodnil, z jakého důvodu dospěl k tomuto závěru. V případě existence neshod mezi rodiči je zvláště třeba, aby správní orgán, pokud již ve věci rozhoduje, dbal na to, aby přijaté rozhodnutí bylo v nejlepším zájmu dítěte. To však ředitel ve svém rozhodnutí zohlednil. Tento jeho postup byl správný a nezpůsobuje vady v rozhodování.
62. K naposledy uvedenému soud doplňuje, že s ohledem na zjevný konflikt zájmů zákonných zástupců účastníka řízení, mohl správní orgán I. stupně zvážit, zdali nebylo na místě nezletilému žalobci ustanovit opatrovníka dle § 32 odst. 2 písm. a) správního řádu, dle kterého správní orgán ustanoví opatrovníka účastníkovi uvedenému v odstavci 1, pokud nemá zákonného zástupce nebo nemůže-li ho zákonný zástupce zastupovat a nemá-li opatrovníka podle zvláštního zákona. Zákonní zástupci nezletilého žalobce fakticky nemohli zastupovat, neboť byli ve střetu zájmu ve smyslu § 892 odst. 3 občanského zákoníku, dle něhož rodič nemůže dítě zastoupit, jestliže by mohlo dojít ke střetu zájmů mezi ním a dítětem nebo mezi dětmi těchto rodičů. V této situaci by ostatně odpadly veškeré nejasnosti ohledně dalších procesních kroků zákonných zástupců dítěte (především

vzdání se odvolání), neboť k nim by byl oprávněn pouze ustanovený opatrovník. Přesto však soud shledal, že toto pochybení nepředstavuje takovou procesní vadu, pro kterou by bylo na místě napadené rozhodnutí zrušit. Soud přihlédl především k již zmíněné a dále rozvedené skutečnosti, že postup ředitele základní školy i žalovaného byl plně v souladu s nejlepším zájmem dítěte jakožto jediným účastníkem předmětného řízení. Zároveň soud zohlednil, že správní orgán I. stupně správně odkázal zákonné zástupce žalobce na civilní soud, který mohl nahradit souhlas druhého z rodičů s nástupem či odkladem povinné školní docházky, přičemž očekával, že tento soud věc posoudí a rozhodne. Jestliže však civilní soud zavčas rozhodnutí nevydal, postupoval správní orgán I. stupně v nejlepším zájmu dítěte, pokud o věci věcně rozhodl před začátkem předmětného školního roku a přílehlavě řízení dále neprodlužoval tím, že by žalobci ustanovil opatrovníka. Skutkový stav věci byl dán a byl podepřen odbornými stanovisky založenými ve správním spise. Ustanovení opatrovníka nezletilému tudíž nebylo nezbytné, neboť zájmy nezletilého žalobce byly v řízení ochráněny.

63. Soud tedy neshledal, že by v dané věci chyběly základní předpoklady bránící vydání věcného rozhodnutí ve věci žádosti žalobce o odklad nástupu k povinné školní docházce. Proto se mohl zaměřit na věcné posouzení napadených rozhodnutí.

C) Žaloba proti rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky

64. V případě námitek směřujících proti rozhodnutí o vyhovění žádosti žalobce o odklad začátku povinné školní docházky a na něj navazujícího odvolacího rozhodnutí soud považuje za nezbytné zvlášť posoudit, zda byly dány důvody pro zamítnutí odvolání pro nepřípustnost a zda žalovaný správně posoudil možnost zahájení přezkumného řízení.

C. 1) Zamítnutí odvolání pro nepřípustnost

65. Předmětem přezkoumání této části žaloby je rozhodnutí o zamítnutí odvolání vydané podle § 92 odst. 1 správního řádu. Soud se tudíž musí prvně zabývat otázkou správnosti posouzení podaného odvolání jako nepřípustného.
66. Podle § 81 odst. 2 správního řádu právo podat odvolání nepřisluší účastníkovi, který se po oznámení rozhodnutí tohoto práva písemně nebo ústně do protokolu vzdal.
67. Podle § 892 odst. 1 občanského zákoníku rodiče mají povinnost a právo zastupovat dítě při právních jednáních, ke kterým není právně způsobilé.
68. Podle § 892 odst. 2 občanského zákoníku rodiče zastupují dítě společně, jednat však může každý z nich; ustanovení § 876 odst. 3 platí obdobně.
69. Podle § 877 odst. 1 občanského zákoníku, nedohodnou-li se rodiče v záležitosti, která je pro dítě významná zejména se zřetelem k jeho zájmu, rozhodne soud na návrh rodiče; to platí i tehdy, vyloučil-li jeden rodič z rozhodování o významné záležitosti dítěte druhého rodiče.
70. Podle § 877 odst. 2 občanského zákoníku se za významnou záležitost považují zejména nikoli běžné léčebné a obdobné zákroky, určení místa bydliště a volba vzdělání nebo pracovního uplatnění dítěte.
71. Podle § 876 odst. 3 občanského zákoníku jedná-li jeden z rodičů v záležitosti dítěte sám vůči třetí osobě, která je v dobré víře, má se za to, že jedná se souhlasem druhého rodiče.

72. V daném případě došlo k situaci, kdy se nezletilý žalobce jako účastník řízení nejprve vzdal odvolání proti rozhodnutí a následně odvolání proti rozhodnutí podal. Důvod tkvěl ve skutečnosti, že při vzdání se odvolání byl zastoupen matkou jako zákonnou zástupkyní, zatímco při podání odvolání byl zastoupen otcem jako zákonným zástupcem.
73. Soud opakuje, že v řízení o žádosti o přijetí žáka k základnímu vzdělávání je jediným účastníkem řízení nezletilý žák, který je v řízení zastoupen rodiči jako zákonnými zástupci, přičemž v situaci, kdy jsou oba rodiče ve sporu, by se jevilo vhodným, aby byl nezletilému ustanoven opatrovník. Jestliže však s ohledem na specifika dané věci nebyl žalobci opatrovník ustanoven, platilo, že nezletilého může zastupovat jeden z rodičů. V tomto ohledu tedy nebylo povinností základní školy jako správního orgánu I. stupně požadovat, aby se práva na odvolání vzdali za nezletilého výslovně oba jeho zákonní zástupci. Jestliže tak učinila pouze jeho matka, což jednoznačně vyplývá z originálu rozhodnutí založeného ve správním spise, v němž potvrdila, že převzala rozhodnutí a podpisem stvrdila, že se vzdává odvolání proti tomuto rozhodnutí, bylo možno uzavřít, že se nezletilý žalobce práva na odvolání vzdal a rozhodnutí nabylo právní moci. Navíc nelze tvrdit, že by postup matky nezletilého byl v rozporu se zájmy dítěte, neboť prvostupňové rozhodnutí odpovídalo odborným závěrům (viz podrobněji dále) a vzdáním se práva na odvolání zákonná zástupkyně žalobce postavila na jisto, zdali je nezletilý žalobce povinen nastoupit do 1. třídy základní školy, neboť jejím postupem se stalo rozhodnutí o odkladu nástupu pravomocným.
74. Za této situace pak žalovaný postupoval v souladu se zákonem, pokud při vypořádání odvolání přihlédl k tomu, že nezletilý žalobce se již dříve prostřednictvím svého zákonného zástupce vzdal práva na podání odvolání a odvolání jako nepřipustné zamítl. Vzdání se práva podat odvolání je projevem dispoziční zásady, kterou je ovládáno zahájení odvolacího řízení a je nevratným procesním úkonem účastníka řízení, jehož právní následky je třeba respektovat. Pokud nejsou pochybnosti o projevu vůle, nastává právem předpokládaná situace, kdy je třeba na posléze podané odvolání nahlížet jako na nepřipustné, neboť je podáno subjektem, jemuž právo podat odvolání již nepřísluší (§ 81 odst. 2 správního řádu). To by neplatilo pouze za situace, kdy by se prokázalo, že vzdání se práva na odvolání není právně účinné, např. z důvodu chybějících náležitostí vůle (její vážnosti) či nedostatečné procesní způsobilosti k tomuto úkonu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 11. 2017, č. j. 5 Azs 272/2017 – 17). To však v daném případě nenastalo, neboť v průběhu řízení nebylo nikterak zpochybněno, že by se zákonná zástupkyně žalobce, tj. jeho matka, za žalobce práva na odvolání platně nevzdala.
75. Soud je srozuměn se skutečností, že za dané situace byla významně ztížena možnost otce jako zákonného zástupce nesouhlasně za nezletilého žalobce brojit proti vydanému správnímu rozhodnutí, protože odvolací správní orgán se mohl zabývat pouze posouzením (ne)připustnosti odvolání, aniž by se věcně vyjadřoval k odvolacím námitkám, a to ani nad rámec či obiter dictum. Zároveň však soud vyzdvihuje, že v těchto specifických a ojedinělých případech vyvstává na aktuálnosti § 92 odst. 1 správního řádu, dle něhož je odvolací správní orgán při podání nepřipustného odvolání povinen zkoumat, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo vydání nového rozhodnutí.
76. Soud nemíní rozporovat, že smyslem a cílem § 92 odst. 1 správního řádu není to, aby správní orgán v každém případě nepřipustného podaného odvolání rozsáhle odůvodňoval, že nebyly zjištěny podmínky pro přezkum rozhodnutí, pro obnovu řízení nebo pro

vydání nového rozhodnutí, protože opačný závěr by ve svých důsledcích znamenal, že by se odvolací orgán zabýval věcí meritorně přesto, že odvolání nebylo podáno přípustně (srov. přim. rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 30. 11. 2012, č. j. 11 Ca 334/2009-32). Stejně tak se soud ztotožňuje se závěry judikatury, že obecně nevede k závěru o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí, pokud odvolací orgán v rozhodnutí o zamítnutí odvolání pro nepřípustnost (či opožděnost) blíže nerozvede, proč má za to, že nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2013, č. j. 9 As 172/2012 – 32).

77. V nyní projednávané věci však nastala natolik významná specifika, která danou věc odlišovala od „běžných“ správních řízení, že vyvstala nezbytnost pečlivě zhodnotit, zdali nejsou dány důvody pro zahájení přezkumného řízení. Posouzení těchto důvodů totiž představovalo jedinou možnost, jak by nebyla vyprázdněna práva nezletilého prostřednictvím svého otce jako zákonného zástupce hájit svá práva, pokud by byl přesvědčen o tom, že rozhodnutí nebylo vydáno v souladu se zákonem. Nelze totiž rozporovat, že v rozsahu zákonného zastoupení má otec i matka dítěte stejné právo rozhodovat o jeho dalším vývoji. Jestliže přitom matka nezletilého svým procesním postupem jménem nezletilého zapříčinila, že otec nemohl jménem nezletilého podat přípustné odvolání, tak k zajištění ochrany práv nezletilého mohlo dojít pouze skrze posouzení možnosti zahájení přezkumného řízení. Proto bylo povinností odvolacího správního orgánu v této jedinečné situaci, kdy jeden zákonný zástupce fakticky sistuje účastníku řízení či jeho druhému zákonnému zástupci možnost podat jménem nezletilého odvolání, nikoli pouze odvolání bez dalšího zamítnout pro nepřípustnost, nýbrž se vypořádat s důvody, které by mohly vést k zahájení přezkumného řízení.
78. Soud s ohledem na naposledy uvedené přezkoumal napadené rozhodnutí žalovaného a shledal, že shora uvedeným požadavkům dostojí. Aniž by dle soudu bylo možno tvrdit, že žalovaný meritorně přezkoumal prvostupňové rozhodnutí a věcně se vypořádal s odvolacími námitkami, dle soudu vstříc možnosti zahájit přezkumné řízení dostatečně posoudil zákonnost napadeného rozhodnutí ředitele základní školy. Své závěry přitom srozumitelně odůvodnil, když poukázal především na závěry usnesení Městského soudu v Praze ze dne 19. 9. 2019, v němž soud posuzoval důvodnost návrhu otce nezletilého na vydání předběžného opatření, jímž by soud nahradil souhlas matky nezletilého s jeho přihlášením k povinné školní docházce, na závěry odborných posouzení vhodnosti odkladu začátku povinné školní docházky u nezletilého a spolu s tím zhodnotil nejlepší zájem dítěte. Vyřčené závěry jsou přitom jednoznačné a přezkoumatelné a nevzbuzují jakékoli pochybnosti o tom, že žalovaný vstříc specifikům dané věci v základu zhodnotil zákonnost prvoinstančního rozhodnutí (k věcným závěrům viz dále).
79. Soud tedy v této části uzavírá, že žalovaný posoudil vzniklou situaci v souladu se správním řádem, neboť přiléhavě odvolání zamítl pro nepřípustnost z důvodu, že se nezletilý žalobce práva podat odvolání vzdal, a zároveň se neopomněl věnovat tomu, zdali nejsou dány důvody pro zahájení přezkumného řízení, čímž alespoň v základu posoudil zákonnost vydaného rozhodnutí. Procesní práva nezletilého žalobce na přezkoumání prvoinstančního správního rozhodnutí tedy zůstala v maximální možné míře zachována, a proto soud neshledal předmětné námitky důvodnými.

C. 2) Důvody pro zahájení přezkumného řízení

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

80. Podle § 92 odst. 1 správního řádu opožděné nebo nepřípustné odvolání odvolací správní orgán zamítne. Jestliže rozhodnutí již nabylo právní moci, následně zkoumá, zda nejsou dány předpoklady pro přezkoumání rozhodnutí v přezkumném řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí. Shledá-li předpoklady pro zahájení přezkumného řízení, pro obnovu řízení nebo pro vydání nového rozhodnutí, posuzuje se opožděné nebo nepřípustné odvolání jako podnět k přezkumnému řízení nebo žádost o obnovu řízení nebo žádost o vydání nového rozhodnutí.
81. Podle § 37 odst. 1 školského zákona, není-li dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé a požádá-li o to písemně zákonný zástupce dítěte v době zápisu dítěte k povinné školní docházce podle § 36 odst. 4, odloží ředitel školy začátek povinné školní docházky o jeden školní rok, pokud je žádost doložena doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa.
82. Z uvedeného ustanovení vyplývá, že zákon stanoví čtyři podmínky povolení odkladu povinné školní docházky: 1) dítě dovršilo šest let věku, 2) po dovršení uvedeného věku dítě není tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé, 3) zákonný zástupce dítěte písemně požádá o odklad povinné školní docházky do 31. 5. kalendářního roku, v němž má dítě zahájit povinnou školní docházku, 4) žádost o odklad povinné školní docházky je doložena dvěma doporučujícími posouzeními, a to doporučujícím posouzením příslušného školského poradenského zařízení a odborného lékaře nebo klinického psychologa. Soud přitom shledal, že veškeré tyto podmínky byly ve věci nezletilého žalobce naplněny, protože nebylo možno shledat prvostupňové rozhodnutí o odkladu začátku povinné školní docházky za nezákonné.
83. V dané věci nepanoval mezi zákonnými zástupci nezletilého soulad ohledně posouzení otázky, zdali je dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé k nástupu do základního vzdělávání. Tyto otázky se však staly předmětem odborných posouzení nezletilého, přičemž dle soudu jsou jejich závěry jednoznačné. Zpráva ze speciálně pedagogického vyšetření ze dne 20. 3. 2019 stanovila závěr, že nezletilý není vzhledem k rizikům v oblastech – sluchového rozlišování, sluchové paměti, grafomotoriky, výslovnosti, pozornosti – zralý pro úspěšné zvládnutí školní docházky. Stejně tak lékařská zpráva ze dne 19. 1. 2019 doporučila pokračovat intenzivně v logopedickém nácviku a z důvodu nezralosti zvážit odklad školní docházky. Taktéž psychologické vyšetření ze dne 1. 2. 2019 dospělo k závěru, že nezletilý nedosáhne potřebné zralosti pro nástup do školy v šesti letech, vhodnější by bylo dopřát mu ještě rok čas k docvičení logopedie a celkovému rozvoji. Konečně také zpráva z psychologického vyšetření ze dne 18. 9. 2019 dospěla k závěru, že s ohledem na případnou adaptační zátěž nepovažuje dodatečný nástup do 1. třídy základní školy za vhodný. Oproti tomu se ve spise nenacházejí jiné obdobně relevantní podklady, které by uvedené závěry specialistů vyvracely.
84. S ohledem na výše uvedené tudíž dle soudu nelze než dospět k závěru, že nezletilý nebyl i přes dovršení šestého věku dítěte tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělý k nástupu povinné školní docházky. Veškerá odborná posouzení jeho vývoje totiž dospěla k jednoznačnému závěru, že nezletilému by měl být odložen začátek povinné školní docházky, přičemž žalobce ani jeho otec tyto závěry nikterak relevantním způsobem nezpochybnili. Za uvedené situace tedy bylo dle soudu rozhodnuto o odkladu začátku povinné školní docházky plně v zájmu nezletilého dítěte a v souladu se školským zákonem. V prvoinstančním rozhodnutí tudíž nelze shledat jakoukoli nezákonnost, která

mohla vést k zahájení přezkumného řízení, a proto nelze než považovat závěry napadeného rozhodnutí za správné.

85. Pro úplnost pak soud odkazuje na rozsudek Obvodního soudu pro Prahu 9 ze dne 21. 11. 2019, č. j. 6 P 198/2019-701, 42 P a Nc 198, 199, 200/2019, jímž byl nahrazen souhlas otce s odkladem povinné školní docházky nezletilého, v němž soud dospěl k totožným závěrům a tyto dopodrobna odůvodnil. S touto argumentací se i nyní rozhodující soud plně ztotožnil.
86. Soud musí odmítnout rovněž obecnou námitku žalobce, že nebyla zachována participační práva nezletilého. Žalobce tuto námitku nikterak blíže nekonkretizoval, pročež soud pouze obecně uvádí, že jeho participační práva byla v řízení zachována, neboť nezletilý nebyl v řízení pomínut, naopak se jej přímo účastnil v rámci opakovaných pohovorů uskutečněných pro účely vypracování odborných posouzení pedagogicko-psychologickými poradnami. Nebylo pak na místě, aby byl nezletilý žalobce s ohledem na svůj věk samostatně vyslechnut též v řízení před správním orgánem. Jeho vyjádření bylo možno dovodit z jeho pohovorů učiněných v rámci posouzení jeho připravenosti k nástupu povinné školní docházky.
87. Soud pak neshledal důvodným ani poukaz žalobce na § 36 odst. 3 školského zákona. Citované ustanovení sice presumuje, že standardním počátkem povinné školní docházky je začátek školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne šestého roku věku, zároveň však výslovně uvádí výjimku pro případ, kdy je dítěti povolen odklad povinné školní docházky podle § 37 odst. 1 školského zákona. A tato výjimka byla v dané věci naplněna, přičemž dle soudu nelze z citovaného ustanovení nikterak dovodit, že by při neshodě zákonných zástupců dítěte měl být upřednostněn jeho nástup k povinné školní docházce. Naopak stále platí, že hlavním referenčním kritériem má být nejlepší zájem dítěte, který zůstává jediným účastníkem těchto správních řízení, a v případě, kdy není dítě tělesně nebo duševně přiměřeně vyspělé, má být jeho povinná školní docházka odložena. Při výkladu zastávaným žalobcem by byl nejlepší zájem dítěte ohrožen, neboť by fakticky nebylo přezkoumáváno, zdali je dítě připraveno k nástupu do základního vzdělávání. A na uvedeném nic nemění následná možnost dodatečně v průběhu prvního pololetí školního roku odložit začátek plnění povinné školní docházky dítěte. Tento postup totiž nelze považovat za standardní a dle soudu by již sám o sobě mohl v dítěti vyvolat negativní důsledky z důvodu zanechání pocitu, že „to nezvládlo“. Proto má být upřednostněno odložení povinné školní docházky již před jejím nástupem, čemuž výklad zastávaný žalobcem odporuje.

D) Žaloba proti rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o přijetí k základnímu vzdělávání

88. Ve vztahu k námitkám ohledně rozhodnutí o zastavení řízení o žádosti o přijetí nezletilého k základnímu vzdělávání podanou v zastoupení jeho otcem soud především odkazuje na výše uvedené, kde soud neshledal nezákonným rozhodnutí ve věci žádosti nezletilého o odklad povinné školní docházky. Za této situace tudíž pouze posoudil, zdali bylo na místě řízení o žádosti otce žalobce zastavit pro zjevnou bezpředmětnost žádosti.
89. Podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu řízení o žádosti správní orgán usnesením zastaví, jestliže se žádost stala zjevně bezpředmětnou.
90. Žádost se stane zjevně bezpředmětnou, pokud předmět řízení po podání žádosti odpadne, respektive kdy rozhodnutí správního orgánu o ní nebude mít pro žadatele význam.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

Uvedené dle soudu nastalo v nyní projednávané věci, neboť v situaci, kdy již bylo rozhodnuto o tom, že nezletilému je odložen začátek povinné školní docházky, nebylo právně důvodné rozhodovat o jeho žádosti o přijetí k základnímu vzdělávání. Došlo totiž k takové změně skutkových a právních okolností, pro které se podaná a původně nikoli bezpředmětná žádost stala zjevně bezpředmětnou, neboť věc již fakticky byla posouzena v jiném řízení a o její podstatě již bylo rozhodnuto. Proto dle soudu postupoval správní orgán I. stupně správně, pokud řízení o této žádosti zastavil podle § 66 odst. 1 písm. g) správního řádu.

91. Soud přitom neshledal v postupu správního orgánu I. stupně jakoukoli účelovost, jak tvrdí žalobce. Naopak jeho postup odpovídal pořadí došlých žádostí, kdy z obsahu správního spisu vyplývá, že prvou žádost podala matka nezletilého o odklad povinné školní docházky dne 25. 3. 2019 a až následně dne 3. 4. 2019 podal žádost o přijetí nezletilého k základnímu vzdělávání za nezletilého otce. Navíc se podává, že na věci by nemohlo nic změnit, pokud by správní orgán I. stupně nejprve zamítl se stejným odůvodněním žádost žalobce o přijetí k základnímu vzdělávání a až následně posoudil jeho žádost o odklad nástupu k povinné školní docházce. Podstata věci a jeho rozhodnutí by zůstala stále zachována, čemuž ostatně také odpovídá totožné odůvodnění obou napadených rozhodnutí žalovaného.

IV. Závěr

92. Žalobce a), tj. nezletilý, se svými námitkami tedy neuspěl; jelikož v řízení o žalobě nevyšly najevo žádné vady, k nimž je nutno přihlížet z úřední povinnosti, městský soud zamítl jeho žalobu jako nedůvodnou.
93. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud v souladu s § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaný, kterému by jinak jakožto úspěšnému účastníku řízení právo na náhradu nákladu řízení příslušelo, žádné důvodně vynaložené náklady nad rámec jeho běžné úřední činnosti nevznikly. Pokud se žalovaný nechal zastoupit advokátem, s tím spjaté náklady považuje soud za nedůvodně vynaložené, neboť žalovaný by měl disponovat dostatečným zázemím k tomu, aby se v řízení hájil vlastními zaměstnanci (srov. obdobně rozsudek NSS ze dne 30. 10. 2012, č. j. 2 As 104/2012-35).
94. Pokud jde o náklady řízení, které vznikly osobě zúčastněné na řízení, soud dospěl k závěru, že v dané věci nejsou dány předpoklady pro přiznání práva na jejich náhradu. Podle ustanovení § 60 odstavec 5 s. ř. s. má osoba zúčastněná na řízení právo na náhradu jen těch nákladů, které jí vznikly v souvislosti s plněním povinností, kterou jí soud uložil. V posuzované věci soud osobě zúčastněné na řízení žádnou povinnost v řízení nestanovil, pouze jí dal možnost uplatnit její právo v probíhajícím řízení. Z uvedených důvodů soud shledal, že osobě zúčastněné na řízení se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Shodu s prvopisem potvrzuje: X

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Praha 22. května 2020

JUDr. PhDr. Štěpán Výborný, Ph.D., v. r.
předseda senátu